

PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Nepilnamečių saugumo Panevėžio miesto švietimo įstaigose rekomendacijomis, patvirtintomis Panevėžio miesto savivaldybės mero 2024 m. balandžio 25 d. potvarkiu Nr. M-266, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2002 m. balandžio 2 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 437 (su vėlesniais pakeitimais), Mokyklos vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2024 m. liepos 19 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-818, Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“, 1996 m. kovo 14 d. Vaiko teisių pagrindų įstatymu Nr. I-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

2. Ši Tvarka reglamentuoja bendruomenės narių veiklą kuriant saugią aplinką gimnazijoje, užkertant kelią psichoaktyvių medžiagų vartojimui, vykdant psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, identifikuojant problemas, parenkant tinkamas priemones joms spręsti.

3. Tvarka nustato mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, direktoriaus pavaduotojų ir kitų gimnazijos darbuotojų reagavimo į įtariamą ar pastebėtą mokinių psichoaktyvių medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą veiksmų seką, pranešimo apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą procedūrą, registravimo tvarką, pagalbos priemones ir būdus, klasių vadovų, mokytojų, pagalbos specialistų funkcijas ugdant mokinių socialines ir emocines kompetencijas.

4. Tvarkos aprašo tikslas - sustiprinti Tabako kontrolės įstatymo, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo laikymąsi mokyklose, kad mokiniai, pedagogai ir kiti asmenys nevartotų ir neplatintų tabako, alkoholio, narkotinių bei psichotropinių medžiagų gimnazijoje.

5. Tvarkos aprašo uždaviniai:

5.1. bendradarbiaujant su tėvais ir kitais socialiniais partneriais sukurti gimnazijoje saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką;

5.2. koordinuoti bendruomenės narių veiksmus įtarus ar pastebėjus mokinių psichoaktyviųjų medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą;

5.3. nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti pagalbą mokiniui ir jo šeimai, išvengti neigiamų padarinių, susijusių su psichoaktyvių medžiagų neteisėtu vartojimu;

5.4. ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas formuojant pozityvias vertybes ir nuostatas.

6. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

6.1. Kontekstualumo – mokinių socialinis ir emocinis ugdymas(is) vyksta į veiklas įtraukiančiuose, mokinių iniciatyvoms atviruose sociokultūrinės aplinkos kontekstuose, siekiama mokinių ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

6.2. Įtraukties – sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui ugdytis, plėtoti savo asmenines, socialines, komunikavimo, pažinimo kompetencijas, gauti reikiamą pagalbą.

6.3. Integralumo – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonės įgyvendinamos per pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalykų programas, numatytas gimnazijos metiniame ugdymo plane.

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. PSICHOAKTYVIŪJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO INTERVENCIJA

8. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija mokykloje – pozityvių santykių, saugios aplinkos kūrimas ir plėtojimas, sistemingas žinių teikimas, gyvenimo įgūdžių, neigiamų nuostatų minėtų medžiagų vartojimo atžvilgiu ugdymas, siekiant formuoti sveiką ir pozityvų elgesį nuolat besikeičiančioje visuomenėje, užkirsti kelią psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui.

9. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija – neatsiejama, integrali gimnazijoje įgyvendinamų Gyvenimo įgūdžių ugdymo ir nuoseklios ilgalaikės socialinių, emocinių ir mokymosi įgūdžių formavimo programos Lions quest „Raktai į sėkmę“ dalis.

10. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas kartu su Vaiko gerovės komisija, o jos vykdyje dalyvauja gimnazijos pagalbos specialistai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, klasių vadovai ir mokytojai.

11. Gimnazijos administracija organizuoja mokytojams, pagalbos specialistams, klasės vadovams kvalifikacijos kėlimą narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo ir kitais prevencinio darbo klausimais.

12. Vaiko gerovės komisija informuoja gimnazijos bendruomenę apie pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių institucijų, policijos, Vaiko teisių apsaugos tarnybos, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Psichikos sveikatos centro, Priklausomybės ligų centro, Lietuvos AIDS centro bei kitų organizacijų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityse, adresus ir telefonus.

13. Dalykų mokytojai integruoja į dalyko ugdymo turinį Narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo prevencijos kursą apie narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako žalą žmogaus sveikatai bei visuomenei, siekdami ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius, atsparumą žalingiems įpročiams.

14. Klasių vadovai, pasitelkdami gimnazijos pagalbos specialistus, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos užsiėmimus klasių valandėlių, tėvų susirinkimų metu.

III. PSICHOAKTYVIŪJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJA

15. Visais įtariamų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo gimnazijoje ar jos teritorijoje atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ir kitas darbuotojas veikia vadovaudamiesi Lietuvos respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

15.1. nedelsiant informuoja gimnazijos direktorių, jam nesant – direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie bet kokius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliančius veiksmus;

15.2. gimnazijos direktorius informuoja galimai psichoaktyviasias medžiagas vartojusio mokinio klasės vadovą, dėl pateisinamų priežasčių darbe nesant klasės vadovo, socialinį pedagogą, apie įtariamą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą;

15.3. klasės vadovas, gavęs informaciją apie galimai psichoaktyviasias medžiagas vartojusį auklėtinį:

15.3.1. nedelsdamas informuoja auklėtinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad ugdytinis vartoja psichoaktyvias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir rekomenduoja atlikti medicininę apžiūrą;

15.3.2. informuoja pilnametį mokinį ar nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą apie įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas ir pagalbą;

15.3.3. primena auklėtiniui gimnazijos Darbo tvarkos taisykles, mokymo(si) sutarties sąlygas ir elgesio taisykles dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo.

15.3.4. nukreipia mokinį ir/ar jo atstovus pagal įstatymą gimnazijos pagalbos specialistų konsultacijai.

15.3.5. fiksuoja raštu įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui. Tuo atveju, kai dėl pateisinamų priežasčių mokykloje nėra pirmininko, pranešimas perduodamas pirmininko pavaduotojui.

16. Kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ir kitas darbuotojas pastebėjęs, kad gimnazijos mokinys yra apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, veikia vadovaudamiesi Lietuvos respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

16.1. įvertinęs poreikį teikia mokiniui pirmąją pagalbą;

16.2. palydi mokinį pas visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, esant poreikiui, iškviečia visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, kuris:

16.2.1. teikia pirmąją pagalbą ar iškviečia greitąją pagalbą,

16.2.2. nedelsdamas informuoja gimnazijos direktorių, mokinio klasės vadovą ir mokinio atstovus pagal įstatymą apie suteiktą pagalbą ir (ar) iškvieštą greitąją pagalbą.

17. Klasės vadovas fiksuoja raštu įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui. Tuo atveju, kai dėl pateisinamų priežasčių mokykloje nėra pirmininko, pranešimas perduodamas pirmininko pavaduotojui.

18. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys klasės vadovų pateiktus pranešimus registruoja psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo fiksavimo registre (priedas Nr. 2).

19. Vaiko gerovės komisija, gavusi klasės vadovo užpildytą pranešimą apie užfiksuotą galimą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, per 7 darbo dienas renkasi į komisijos posėdį, kuriame numato pagalbos mokiniui ir jo šeimai planą situacijai spręsti.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Su Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu pasirašytinai supažindinami visi gimnazijos bendruomenės nariai.

21. Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas skelbiamas viešai gimnazijos interneto svetainėje.

Juozo Miltinio gimnazijos
direktoriaus 2024-08-30
įsakymo Nr. V-239
priedas Nr. 1

.....
(klasės vadovo vardas, pavardė)

Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos
Direktoriui

PRANEŠIMAS
Apie mokinį, galimai vartojusį psichoaktyvias medžiagas

.....
(data)

Vadovaudamasi(-s) Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo
prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo 15.3.5./17 punktu (*pabraukti reikalingą*), pranešu,
kad ..... (*nurodykite datą*)

..... klasės mokinys(-ė)..... galimai vartojo
(*mokinio vardas, pavardė*)

psichoaktyvias medžiagas.

Trumpai aprašykite aplinkybes (*kas pranešė, kokia pagalba teikta, kada ir kas iš mokinio teisėtų
atstovų informuotas apie įvykį, kitos svarbios detalės*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
Parašas

.....
Vardas, pavardė

Juozo Miltinio gimnazijos
direktoriaus 2024-08-29
įsakymo Nr. V-239
priedas Nr. 2

**PANEVĖŽIO JUOZO MILTINIO GIMNAZIJOS
PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO FIKSAVIMO REGISTRAS**
..... m. m.

Eil. Nr.	Data	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Pranešimą pateikusių klasės vadovo vardas, pavardė